

Kutatási beszámoló az NFKIH K120712 számú *Párhuzamos ruralitások. A vidékiség (lét)formái négy erdélyi kistérségben* nevű kutatási projektben elért eredményekről

A kutatási beszámoló három részből áll. Az első a kutatás során elért tudományos eredményeket ismerteti, a második rész a résztvevő kutatók egyéni teljesítményét tartalmazza, a harmadik rész pedig a kutatás eredményeinek a szűkebb és tágabb vizsgálati régióban való hasznosíthatóságát mutatja be.

I. Tudományos eredmények, kérdések

A kutatás során három ruralitástípust vizsgáltunk: 1. a határmenti, melynek esetében az identitás, a határ, a közlekedés és az úthálózat azok a kulcsfogalmak, melyek mentén a határmenti ruralitás vált értelmezhetővé, 2. a nagyváros szomszédsága, a nagyvárosi övezet, melynek esetében a kertvárosi funkció illetve a nagy beruházások és pályázati rendszerben zajló fejlesztések, valamint a fogyasztói magatartások radikális átalakulásának vizsgálatára koncentráltunk, 3. az úgynevezett mélyrurál („deep rural”), ahol a fogyó lakosság, a cigányosodás és az elöregedés jelentkezett mint sajátosság (Nyárád mente), valamint a paraszti gazdálkodás és tájhasználat folytonossága volt jellemző (pl. Máréfalva). Ez utóbbi esetben az örökség és örökséghasználat tűnt olyan központi fogalomnak, mely a jelenségeket magyarázza.

Kutatásunk alapvető célja az erdélyi vidéki társadalom jelenének és az egyéni emlékezetekben élő, ebből még rekonstruálható közelmúltjának a feltárása, az archaikus – de folyamatosan módosuló – valamint a korábban nem létező, újként jelentkező (például a digitális eszközök és az internet által meghatározott, az online térben jelentkező) kulturális viselkedések utóbbi tizenöt évben kialakult együttélésének, összefonódásának, vagy éppen egymásnak feszülésének, konfliktusainak felderítése volt. A kutatás során számba vettük a globalizáció és a digitalizáció által erőteljesen meghatározott 21. századi vidékiség jellemzőit és új, átfogó értelmezési keretet próbáltunk adni a vidékiség néprajzi megközelítéshez, valamint az épp alakuló, újfajta vidéki habitusok megértéséhez. Ugyanakkor ezeknek a folyamatoknak egy időben mélyebb kontextusba helyezésére tettünk kísérletet.

A kutatás során, a vizsgálni kívánt folyamatok, jelenségek sajátosságai szerint eltérő módszereket alkalmaztunk.

1. Felbomló horizontok. A hagyományos paraszti környezet megbomlása/eltűnése, a gazdasági szerkezet átalakulása, a hagyományok és azok normatív erejének feloldódása (amiképpen Borbély Sándor, Gagyai József, Szilágyi Levente és Vajda András egymástól távoli régiókban végzett kutatásai rámutattak) a falu – mint önálló identitással rendelkező társadalmi szervezet – eltűnését eredményezte. Az önellátásra berendezkedett faluból fogyasztásra berendezkedett vidék lett, ahol nincsenek parasztok, csak a parasztság emlékezete, különböző formákban, intézményekben.

Első alapvetésünk tehát, hogy az egyes régiók a fejlődésbeli fáziseltolódásokból, történeti fejlődés különbségeiből adódóan nem azonos szemlélet és viszonyulás ismerveit hordozzák, tehát egy időben, egymás mellett élnek más-más fejlődési ívű régiók, illetve egy régión/településen belül különböző korszakokból hátramaradt értékrendek, gyakorlatok, technológiák és termékeik. Ez a mozaikosság jellemzi ma az erdélyi vidékiséget és a vidéki létformákat.

2. Cezúrák. Az 1989-es változásokat követő időszakban az erdélyi falusi életvilág alakulásának folyamata, a földtulajdonhoz való viszony a földosztók, a helyi vállalkozók (gyarapodók) és az önellátók hármasszerkezete mentén volt megragadható. Közel 30 év távlatából viszont az alapvető kérdés az, hogy Románia uniós csatlakozása tekinthető-e olyan korszakhatárnak, mely épp a nemzetek/országok fölött átívelő normatív szabályok, stratégiák és gyakorlatok következtében olyan jelentős változásokat eredményezett a romániai, és szűkebben az erdélyi vidék életében, azt a politikai diskurzus mellett a helyi társadalom és a társadalomtudományos gondolkodás egyaránt új korszakként érzékeli/értelmezi. A dekollektivizáció után, a vidéket a mobilitás felerősödése (külföldi munkavállalás) és ennek következtében meghonosodó fogyasztási modellek nyomán kialakuló *fogyasztói* életmód (melyet a tárgyi környezet átalakulása, új szolgáltató intézmények és új fogyasztói identitások jellemeznek), valamint ezeket a mintákat terjesztő új médiák és a mindezt kontextualizáló, jelentéssel ellátó, folyamatos mediatizáltság jellemez (amint ezt Tőkés Gyöngyvér, Kovács Barna, Jakab Albert Zsolt és Vajda András kutatásai megmutatták).

3. A földművelő létformától való elszakadás. Először az ország gazdaságának és társadalmi szerkezetének szocialista átalakítása hatott erőteljesen a romániai falusi létre, majd az elmúlt 30 évben a gazdasági és kulturális változások más formái, példának okáért a piacgazdaság, a globalizáció és az információs társadalom megjelenése átalakító erővel hatott a falu világára, és amelyek következtében a falu–város közötti különbségek/távolságok tovább zsugorodtak.

A 20 századi paraszti társadalom átalakulását és az erre vonatkozó néprajzi kutatások eredményeit vizsgálva azt látjuk, hogy a 20. század közepén a szocialista modernizáció, az ipar fejlődése, az úthálózat kiépülése és a közlekedés intézményesülése (vasúthálózat, rendszeres buszjáratok) nagy hatással volt ugyan a falusi lakosság mobilitására, sok esetben kétlaki életformák kialakulását eredményezve, de a parasztságra jellemző háztáji kisgazdálkodást, mint termelési formát, és az ehhez kapcsolódó, „a múltból örökölt munkamorált, gazdálkodási és gazdaság szervezési hagyományokat, közösségi normákat” nem számolta fel, ami a „paraszti és nem paraszti elemek” sajátos keveredését eredményezte. Ezt nevezi a néprajzi-szociológiai szakirodalom utóparasztosodásnak.

Ezzel szemben a 20. század végén, a 21. század elején lezajlott nagy társadalmi-gazdasági átalakulást (egyszerre jellemezte a változást kiváltó hullámok gyors egymásutánisága és a változás irányának sokfélesége: egyik oldalon a dekollektivizáció, a visszaparasztosodás és a demodernizáció jegyében zajló regresszív folyamatokat eredményezett, míg a másik oldalon a globalizáció, a digitalizáció és a mezőgazdaság indusztrializációja említhető mint olyan hatások, melyek nemcsak régióként, de az egyes családok esetében is eltérő életvezetési stratégiák, mindennapi gyakorlatok és forgatókönyvek alkalmazását eredményezték.

4. Eredmények. A kutatás részletes eredményeit a csatolt publikációs lista tartalmazza.

A kutatási periódus alatt megszervezett, a kutatás szerteágazó tematikáit változatos terepeken, különböző elméleti keretekben vizsgáló kutatók eredményeinek közös horizontba való integrálásának szándékával szervezett két konferenciánkat szeretnénk kiemelni.

2018. szeptember 21-én Gernyeszegen, az MTA BTK Néprajztudományi Intézetének a Sapientia EMTE Alkalmazott Társadalomtudományok Tanszékének és a Kriza János Néprajzi Társaságnak a közösen szervezésében került sor az első ruralitás-konferencia megszervezésére. A *Párhuzamos ruralitások. A vidékiség formái Erdélyben – a KJNT vándorkonferenciája* címet viselő tudományos tanácskozás a vidék fogalmának és a vidéki környezet átalakulásának napjainkban zajló, tehát nagyon is időszerű kérdésköre kapcsán biztosított szakmai keretet a tapasztalatcserére.

A konferencia az erdélyi vidékkel és vidékiséggel kapcsolatos recens kutatásokat kívánta bemutatni, az eddig elért eredményeket és tapasztalatokat összefogni. Az elhangzott előadások az átalakult földhasználat, a megváltozó gazdasági és szociális kapcsolatrendszerek, a népességmozgások, az új kapcsolatkeresési stratégiák, valamint új – esetenként virtuális – közösségformák kérdéskörét vizsgálta. Azt kívántuk megérteni, hogy az eltérő fejlődési ívet bejáró régiókban a közösségek a közelmúlt változásait milyen dinamikák

mentén élték meg és értelmezték, ezek a változások milyen állapotokat – hasonlóságokat és különbségeket – eredményeztek mindennapi kultúra, a társadalmi viszonyok és a gazdasági stratégiák területén.

Ennek megfelelően a konferencia előadásai a változó ruralitások három dimenziójára kívántak fókuszálni: 1. kulturális dimenzió: identitás, hagyományörzés hagyománytalanítás, örökségesítés, globalizálódás; 2. társadalmi dimenzió: átalakult kapcsolatrendszerek, népességmozgások, új kapcsolatkeresési stratégiák, valamint új – esetenként virtuális – közösségformák; 3. gazdasági dimenzió: vidéki gazdálkodás átalakulása, projektalapú fejlesztések, modernizáció, gazdasági migráció, egyéb egyéni és közösségi stratégiák.

A 2019. október 11–12-én Nagykárolyban *Ruralitás és gazdasági stratégiák a 21. században – a KJNT vándorkonferenciája* címmel szervezett tudományos tanácskozás a 2018-ban megrendezett szakmai tanácskozás közvetlen folytatásának tekinthető. Ezúttal arra próbáltunk válaszokat keresni, hogy mi lesz a klasszikus értelemben vett hagyománnyal, illetve mi számít hagyománynak a transzlokális és a transznacionális hálózatokra épülő életvezetés korában? Mit jelent a hagyomány és a mindennapi életvezetés, a fokozott transzfrontális migráció és a változó mediális környezetekben való jelenlét korában? Milyen társadalmi és gazdasági következményekkel jár a hagyomány változása a közösségek szintjén? Hogyan befolyásolja az etnikai együttműködés helyzetét?

A konferencia az alábbi témaköröket érintette: 1. az átalakult gazdasági szerkezet és a hagyomány viszonya; 2. a környezettudatos gazdálkodás, a fenntartható gazdasági stratégiák kérdésköre; 3. Az átalakult egyéni magatartások, életvezetési stratégiák vizsgálata (pl. párválasztási gyakorlatok, migráció); 4. a lokális életvilágok technikai környezetének átalakulásának és a mindennapokra gyakorolt hatásának vizsgálata; 5. az új/változó mediális környezeteknek a mindennapokra gyakorolt hatásának feltárása; 6. az identitásdiskurzusok és -stratégiák vizsgálata a múltértelmezés és a térhasználat kontextusában; 7. a vallás szerepének vizsgálata a társadalmi változásokban.

Mindkét konferencia anyaga kötet formában is megjelent: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Változó ruralitások. A vidékiség mai formái.* (Kriza Könyvek, 45.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár; illetve Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Ruralitás és gazdasági stratégiák a 21. században.* (Kriza Könyvek, 47.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár. A két konferenciakötetben megjelent tanulmányok kibővített változatából egy angol nyelvű válogatás is készült, amely az *Acta Ethnographica Hungarica* 2021/1-es számának gerincét alkotja.

A kutatásban esetelemzések vizsgálata mentén az elmúlt közel 15 év során végbement változásokra adott válaszokat vizsgáltuk, próbáltuk megragadni. Másként fogalmazva, a parasztság eltűnésének meg továbbélésének különböző változatait kutattuk, az eltűnés és továbbélés, meg az elit vezényelte feltámasztás hármasából összeálló kulturális minták konstruálta párhuzamos ruralitásokat. Ezért indokolt, sőt megkerülhetetlen a globális/lokális, illetve ezzel összefüggésben a *glokalitás* mint sajátos 21. századi létmód kérdése mellett a sokféle *modernizáció*, a *hagyománytalanítás* és az *örökségesítés*, illetve a *digitalizáció* és *mediatizáció* alapkategóriák használata.

A kutatás során a kutatócsoport tagjai a következő témákat/területeket érintették, melyeken keresztül az időnként lassúbb, vagy gyorsabb szerkezeti átalakulások, ha úgy tetszik modernizációs és akkulturációs folyamatok megragadhatóak, példázhatóak, értelmezhetőek:

1. A változásokat magyarázó modernizáció fogalmának átalakulása a „sztálini modernizáció” felfogástól a pszeudomodernizáción át a reflexív modernizációig. Kutatásaink azt sugallják, hogy az általunk vizsgált területeken leginkább valamiféle kétarcú (vagy Janus-arcú) modernizáció érvényesült nem csak a földtulajdon kollektivizálását követő időszakban, hanem a Románia EU-csatlakozását követően is. Ez nem csak azt jelenti, hogy miközben elengedhetetlenül szükség volt/van a vidék modernizációjára, és a jelenből visszatekintve maguk a vidék lakosai is sikerként értelmezik (értelmezhetik) ezt a folyamatot, az eseményeket közvetlenül elszenvető egyének számára ez rettentő sok terhet, bosszúságot, csalódást és bizonytalanságot, valamint erőteljes kulturális sokkot jelentett, hanem azt is, hogy a falusi társadalom hagyományokra épülő értékrendje és világnézete felől tekintve a modernizáció legalább annyira tűnik a zsarnokság és a pusztítás eszközének, mint a jólétet (kényelmet) megalapozó éltető és konstruktív erőnek.

Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy a vidék mai átalakulása (modernizációja) a helyiek igényeit és elképzeléseit akár felül is író politikai elképzelések és megrendelések mentén, tervezetten – vidékfejlesztők bevonásával – és intézményi háttérrel – helyi önkormányzatok és vidékfejlesztő egyesületek bevonásával/felügyeletével – zajlik. Ez tehát projekt alapú, a jövőre irányuló tervezett és intézményes keretek között zajló átalakítását jelent, a helyiek pedig mindezt gyanakodva figyelik, hogy a fejlesztési elképzelések szószólói és adminisztrátorai milyen politikai és gazdasági hasznot húznak mindebből. Próbálják megérteni, hogy mit is akar a (román, magyar) állam, mit is akar az EU.

2. A helyi társadalom alkalmazkodóképességének elemzése, melyet egyre inkább az internetre és a digitális eszközök használatára támaszkodó, ezek által támogatott és közvetített (mediatizált) személyközi kommunikáció, a becsatoltság, a külvilággal kialakított és

fenntartott kapcsolódások számának és minőségének növekedése, illetve a nagyfokú mobilitás és a transzfrontális migráció határozza meg leginkább. Az új média elterjedése, használata mellett a külföldi vendégmunka és a más országokba tett kirándulások megsokasodása révén jönnek létre a globális folyamatok lokális adaptációi, születnek meg az új helyzetekhez kötődő, valamint az új eszközök és technikák használata során kialakuló új szerepek, habitusok, rutinok, hiedelmek és világgépek.

3. Az örökség, örökségalkotás és a nemzeti, valamint a helyi identitás reprezentációinak támogatása. Az elmúlt néhány évben Erdélyben is megszorodtak a kulturális örökséggel kapcsolatos projektek (Balogh Balázs – Fülemile Ágnes, Jakab Albert Zsolt és Vajda András kutatásai) az örökség kérdése gyakran jelen van a médiában, a politikai diskurzusban, sőt a gazdasági/vidékfejlesztési stratégiákat kidolgozó közgazdászok és vidékfejlesztők is gyakran nyúlnak hozzá, mint a helyi fejlődés sarokpontjához. Az örökség-közelítések megszorodásának oka kettős: 1. a diktatórikus rezsím bukásával bekövetkezett változások a társadalom szintjén az elveszített múltat, a diktatúra éveit megelőző időszak társadalmi-kulturális gyakorlatait (re)aktualizálták, de a 2000-es évek első felének felgyorsuló történelmi változásai azonban szükségessé tették ennek a felelevenített múltnak az újraértékelését, a múlttal és a múltból ránk maradt örökséggel való szembenézést, 2. beindult a turizmus, melynek hatására a lokális közösségek identitásstratégiáiban is felértékelődött az örökség szerepe, a helyi közösség meg kell fogalmazza, fel kell mutassa, látványvá és narrációvá kell tegye (nem utolsósorban azért, hogy eladhassa) múltját, örökségét, önmagát.

4. Új kontextusban értelmezett kisebbségkutatás és etnicitás-vizsgálat. Megszorodtak a kisebbségekre és a nemzetiségi identitásokra nehezedő kihívások. A rendszerváltás óta egy, az etnikai, nemzeti azonosságokat egyfelől megkérdőjelező, másfelől megerősítő folyamatgyűttes, tevékenységrendszer, és az ennek megértését kívánó politikai és társadalmi megrendelés tapasztalható.

5. Emlékezési gyakorlat és az emlékezés alakzatai: a 20. század sorsfordító eseményeinek, valamint a mindennapi rutinoknak a biografikus, kommunikatív és kulturális emlékezete, az emlékhelyek és az emlékezés helyei, alkalmi és kontextusai, az ezekhez kapcsolódó narratív bázis és narratív stratégiák. A kommunikáció az a médium, amelyben a változások és a hagyományos formák közötti összeütközések konkrét értelmet nyernek és értelmezhetőek, illetve mivel a kutatás elsősorban a néprajz és antropológia egyik kedvelt módszerére, az interjúra támaszkodik (a 2020-ban berobbant világjárvány éppen ebben gördített hosszú ideig leküzdhetetlen akadályokat a kutatócsoport elé), s mint ilyen elengedhetetlen a vizsgált

beszélőközösség narratív viselkedésének és kommunikatív, valamint kulturális emlékezetének, mint mindennapi és interjúhelyzetben létrejövő gyakorlatnak az elemzése.

II. A résztvevő kutatók eredményei egyéni/személyi bontásban

Balogh Balázs és Fülemile Ágnes a Kalotaszegen folytatott több évtizedes terepmunkájuk tapasztalataira alapozva a többszinterű etnográfia (*multi-sited ethnography*) módszertani kérdéseit járták körül. Vizsgálták a (kalotaszegi) hagyományörzés mai módozatait. A hagyományörzés mibenlétével és formáival kapcsolatos általánosabb kérdésfelvetéseket fogalmaztak meg, és felvázolták azokat az összefüggéseket, folyamatokat, amelyek új fogalmak, tartalmak és gyakorlatok kialakulásához vezetnek.

Borbély Sándor Mezőfényen, egy szatmári sváb településen végzett gazdaságantropológiai kutatást. A kutatás az adott lokális társadalom mezőgazdasági termelésre specializált csoportjainak megélhetési és jövedelemszerzési stratégiáit vizsgálta és a településen kialakult gazdasági adaptáció különböző (egyéni, háztartási és közösségi szintű) formáit a tervgazdaságból a kapitalista piacgazdaságba történő (posztoszocialista) átmenet kontextusában értelmezte.

Gagy József főként a földhöz való viszony megváltozását vizsgálta. A szerző a földhasználat kapcsán a föld szimbolikus szerepének kiüresedését, deszakralizációját olyan fordulópontként értelmezte, melynek következtében a vidéki lakosság legnagyobb része a földdel való szimbolikus kapcsolatból végérvényesen kilépett, azt meg is tagadta. Kutatásaiban a modernizáció egy kijelölt területének, a motorizációnak az elterjedésével kapcsolatos folyamatokat vizsgálta, valamint azt, ahogyan megtörténik ennek a motorizációnak az adott társadalmi környezetbe való beillesztése, elfogadása- értelmezése és működtetése. Egy másik általa vizsgált terület a föld és a hozzá vezető utak történeti korszakoként eltérő, változó funkcióiból származó érdek- és jelentéskonfliktusok harcának bemutatása. A gazdasági és mentalitástörténeti kutatások mellett a digitalizálódás alakzatait is vizsgálta, a zaj társadalmát és a csend társadalmát különböztetve meg.

Jakab Albert Zsolt és Vajda András a kutatás elméleti alapvetéseiről és eredményeiről az elmúlt évek során több fórumon is beszámoltak. Rávilágítottak, hogy a megváltozott vidéki környezetre egyszerre ellentétes erők hatnak: miközben a vidéken élő lakosság egyik oldalon egyre gyorsuló ütemben próbál elszakadni agrár múltjától, és a mindennapok szervezésében megszabadulni a paraszti életformára jellemző épített környezettől, gazdasági és kulturális rutinoktól, a másik oldalon minduntalan felszínre törnek, aktivizálódnak olyan rutinok és

mentalitásformák, melyek ebből az elfelejteni/meghaladni kívánt életformából eredeztethetőek. Ezeket, a múltból, a népi kultúrából származó hiedelemalapú világmagyarázatokat, és az ebből adódó üzemzavarokat és szüneteket Hermann Bausinger nyomán regresszióként vizsgálták; ugyanakkor az elfelejtett hagyományok felkutatására és újjáélesztésére irányuló törekvéseket Odo Marquard *kompensációs gyakorlat*ként értelmezték.

Kovács Barna a megélt tér fogalmának elméleti hagyományait mutatta be; a materiális és a mentális tér elméleti feltevéseit egy Marosvásárhely agglomerációjához tartozó település urbanizációs/infrastrukturális fejlődésének elemzésén keresztül példázta.

Szilágyi Levente egyrészt gazdaságantropológiai kutatásokat végzett. Egy szatmári falu piacozási gyakorlatait kutatta; három család gazdasági stratégiáinak és társadalmi attitűdjeinek elemzésén keresztül mutatta be az átmeneti, útkereső időszakot. Ugyanakkor két sváb település – Mezőfény és Mezőpetri – ma is működő mezőgazdasági társulásainak példáján keresztül azt vizsgálta, hogy miként maradhatott fenn napjainkig a szövetkezeti mezőgazdasági forma, melyek voltak azok a tényezők, amelyek ezt lehetővé tették. Kitért arra is, hogy az elmúlt három évtizedben hogyan alakították ezek a lokális gazdaságot és társadalmat. Emellett a romániai Szatmárban élő román eredetű magyar anyanyelvű népesség magyar–román hibrid identitását vizsgálta.

Tókécs Gyöngyvér a vidéki környezetben az utóbbi években jelentkező digitális/online kulturális gyakorlatok elemzésére koncentrált, a vidéken élők digitális szokásait és kompetenciaszintjét vizsgálta. Arra kérdezett rá, hogy hogyan alakul a vidéki emberek attitűdje a digitális technológiával szemben, mi a véleményük ezeknek az eszközöknek a mindennapi életvezetésbe betöltött szerepéről.

Vajda András a falusi közösségek és változó lokalitások néprajzi-antropológiai megközelítéseit, a gazdálkodói stratégiákat, a változó és változatos, párhuzamos és különidejű falusi mentalitásokat elemezte. Kutatásaiban arra kereste a választ, hogy: 1. a parasztság eltűnése maga után vonja-e a falu eltűnését is? Illetve 2. milyen fogalmi apparátus mentén lehet megragadni és értelmezni a 21. századi falusi/vidéki világot, mint sajátos gazdasági-kulturális környezetet? Vizsgálta a vidéki motorizáció folyamatát, melynek során az állati erővel történő teherszállítás és közlekedés háttérbe szorult, illetve átadta helyét a különböző önjáró gépeknek. Emellett a szerző a Maros menti Sáromberkén végzett terepkutatás alapján a disznótartáshoz és a disznóvágáshoz kapcsolódó, az elmúlt száz évben folyamatosan változó, átalakuló szokásokat mutatta be és elemezte. Azonosította és leírta a disznótartáshoz és a disznóöléshez kapcsolódó hagyományok átalakulását kiváltó kulturális, társadalmi és

gazdasági dimenziókat, azokat a szűkebb és tágabb kontextusokat, melyekbe a disznótartáshoz és a disznóöléshez kapcsolódó helyi gyakorlatok illeszkednek.

Balogh Balázs – Fülemile Ágnes

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia	1 megjelenés alatt	2
Tanulmány	1	4
Előadások	1	4
Kötetszerkesztés		
Egyetemi kurzus		

Borbély Sándor

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		
Tanulmány	1	1+1 megjelenés alatt
Előadások		2
Kötetszerkesztés		
Egyetemi kurzus		

Gagy József

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		2
Tanulmány	1	4
Előadások		6
Kötetszerkesztés		
Egyetemi kurzus		1

Jakab Albert Zsolt

	Idegen nyelven	Magyarul

Monográfia		
Tanulmány	1	4
Előadások	4	4
Konferenciaszervezés		2
Kötetszerkesztés	1	6
Egyetemi kurzus		

Kovács Barna

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		
Tanulmány		1
Előadások		2
Kötetszerkesztés		
Egyetemi kurzus		1

Szilágyi Levente

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		
Tanulmány	2	6+1 megjelenés alatt
Előadások	4	5
Konferenciaszervezés		2
Kötetszerkesztés	1	
Egyetemi kurzus		

Tőkés Gyöngyvér

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		
Tanulmány	1	1
Előadások		2
Kötetszerkesztés		

Egyetemi kurzus	1	
-----------------	---	--

Vajda András

	Idegen nyelven	Magyarul
Monográfia		1
Tanulmány	2	9
Előadások	2	5
Konferenciaszervezés		2
Kötetszerkesztés	1	4
Egyetemi kurzus		1

Balogh Balázs – Fülemile Ágnes *Kalotaszeg, the identity of an emblematic region in Transylvania – The socio-historical and cognitive construct of a cultural “landscape”* című, Waxmann kiadó által gondozott monográfiája várhatóan 2022 nyarán jelenik meg.

Borbély Sándor *Gazdasági adaptáció és egyéni boldogulási stratégiák egy szatmári sváb faluban a poszt szocializmus éveiben* című tanulmánya várhatóan 2022 első felében jelenik meg Ö. Kovács József és Schlett András szerkesztésében készülő *Rendszerváltozás vidéken* kötetben

Szilágyi Levente *A mezőgazdasági társulások és funkcióik szatmári sváb falvakban a rendszerváltozástól napjainkig* című tanulmánya várhatóan 2022 első felében jelenik meg Ö. Kovács József és Schlett András szerkesztésében készülő *Rendszerváltozás vidéken* kötetben

Konferenciák

- *Párhuzamos ruralitások. A vidékiség formái Erdélyben – a KJNT vándorkonferenciája* (Gernyeszeg, 2018. szept. 21.) Szervező intézmények: Kriza János Néprajzi Társaság – MTA BTK Néprajztudományi Intézet – Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar, Alkalmazott Társadalomtudományok Tanszék.
- *Ruralitás és gazdasági stratégiák a 21. században – a KJNT vándorkonferenciája* (Nagykároly, 2019. okt. 11–12.) Szervező intézmények: Kriza János Néprajzi Társaság – Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Néprajztudományi Intézet – Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar, Alkalmazott Társadalomtudományok Tanszék – Szatmár Megyei Múzeum.

III. A kutatás eredményeinek társadalmi hasznosíthatósága

1. Az örökség, örökségalkotás és a nemzeti, valamint a helyi identitás reprezentációinak támogatása. Az elmúlt néhány évben Erdélyben is megszorodtak a kulturális örökséggel kapcsolatos projektek (Balogh Balázs – Fülemile Ágnes, Jakab Albert Zsolt és Vajda András kutatásai) az örökség kérdése gyakran jelen van a médiában, a politikai diskurzusban, sőt a gazdasági/vidékfejlesztési stratégiákat kidolgozó közgazdászok és vidékfejlesztők is gyakran nyúlnak hozzá, mint a helyi fejlődés sarokpontjához. Kutatásunk eredményei egyrészt újabb jelenségek örökségesítéséhez nyújtanak segítséget, ugyanakkor a sikeres örökségalkotási modellek bemutatása segítheti az új kezdeményezések hatékony megszervezését.
2. Kiváló munkakapcsolatokat alakítottunk ki a helyi közösségek tagjaival. Ez egyrészt lehetővé teszi a kutatások folytatását. Másrészt, a kutatási adatoknak a vizsgálat helyszíneire való visszajuttatásával (például a Csíkfalvi Csűrszeminariumokon, vagy a Szatmári Falugazdász Hálózat eseményein), a sikeres egyéni és közösségi gazdasági stratégiák bemutatásával a lokális közösségek társadalmi rugalmasságát tudjuk erősíteni.
3. A mai erdélyi magyar társadalomra több szintről is erős asszimilációs nyomás nehezedik. Azoknak a tényezőknek a megismerése, amelyek befolyásolják a bizonytalan identitású csoportok etnikus tudatát, lehetőséget teremthet a magyarság számára pozitív stratégiák kidolgozására. A kutatásban az egykoron nagyszámú, de az asszimiláció miatt mára már szinte eltűnt magyar anyanyelvű román eredetű közösségekkel, vagy a magyar anyanyelvű cigányoknak az erdélyi magyar társadalomban elfoglalt helyzetével kapcsolatos kérdések tematizálásával foglalkoztunk meg.